

dr inż. Liane Vogel – Wyższa Szkoła w Zittau/ Görlitz

Kierownictwo „Centrum informacji o domach przystępowych” przy Szkole Wyższej Zittau/Görlitz. Kierownik laboratorium klimatu budynku na Fakultecie Ekonomii i Inżynierii Ekonomicznej w Szkole Wyższej Zittau/Görlitz. Biegła budowlana do spraw uszkodzonych budynków (EIPOS). Biegła do spraw wydajności energetycznej budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (Izba Inżynierów Kraju Związkowego Saksonii). Studia Zastosowanie Energii w Wyższej Szkole Inżynieryjnej w Zittau od 1982 do 1986 roku, doktorat w 1991.

Górnołużycki dom przystępowy – możliwości i granice optymalizacji energetycznej

Zachowanie domów przystępowych jako zabytków architektury minionych generacji i jako elementu kształtującego krajobraz Górnych Łużyc ma duże znaczenie dla naszego regionu. Ich zachowanie jest jednak możliwe wyłącznie przy aktywnym użytkowaniu. W takich przypadkach trzeba pogodzić zróżnicowane oczekiwania użytkowników i inwestorów budowlanych z wymogami norm i praw budowlanych. Dotyczy to nie tylko czynników niematerialnych (mieszkanie w obiekcie zabytkowym, indywidualność, tradycja, kultura) ale również komfortu mieszkania oraz wymogów finansowych. Forma użytkowania domów przystępowych zmieniała się w ciągu ich, czasami stuletniej, historii. Wcześniej izba główna była jedynym ogrzewanym pomieszczeniem i miejscem, w którym koncentrowało się życie i praca całej rodziny. Dziś natomiast każde pomieszczenie ma być ogrzewane i użytkowane. Tak więc nowe wymagania stawiane są w stosunku do pomieszczeń zewnętrznych, do tej pory nie ogrzewanych. Klimat pomieszczenia musi być zrównoważony. Trzeba też zapobiec rozwojowi pleśni i tu konieczne jest uzyskanie wystarczającej temperatury powierzchni ścian zewnętrznych w pomieszczeniach. Te części budynku muszą osiągnąć przynajmniej minimalny stopień izolacji. Szczególnie koszty utrzymania, których dużą część stanowią wydatki na energię, stoją w centrum uwagi mieszkańców. Domy przystępowe muszą stać się w tym punkcie konkurencyjne w stosunku do innych budynków mieszkalnych. Ustawodawca oczekuje równocześnie obniżenia zapotrzebowania energetycznego budynków (Rozporządzenie o oszczędzaniu energii). W tym celu należy ściśle połączyć działania remontowe na jego zewnętrznej powłoce z wyborem instalacji grzewczej zasilającej budynek w ciepło i gorącą wodę. Tylko w ten sposób można osiągnąć optymalne wyniki renowacji.

Każdy dom przystępowy jest jedyny w swoim rodzaju. Jednocześnie jest on kombinacją dobrze znanych form architektonicznych. Należy podjąć decyzję jakie działania są konieczne i jakie mogą sprzyjać budynkowi.

Przy źle zaplanowanych i niefachowych zmianach czy też izolacji zewnętrznej mogą pojawiać się problemy:

- przy zastosowaniu izolacji zmienia się wilgotność elementów budowlanych. Źle dobrany materiał lub niepoprawne wykonanie mogą utrudniać wysychanie po silnych deszczach czy też odparowanie kondensatu dyfuzyjnego. Zwiększająca się wilgoć prowadzi do ciężkich szkód w budynku,
- izolacja wewnętrzna prowadzi do silniejszego oddziaływania mostków termicznych. Przy zbyt niskiej temperaturze powierzchni w obrębie mostków, możliwe jest tworzenie się zapleśnienia.

Problemów tych można uniknąć poprzez fachowe zaplanowanie i przeprowadzenie zmian w budynku.

Przykłady przeprowadzonych projektów i obliczenia ukazują, że możliwe jest wypełnienie założeń minimalnej izolacji (komfort mieszkaniowy i zapobieganie rozwojowi pleśni) i równoczesna redukcja zapotrzebowania energetycznego domów przystępowych bez szkód dla ich konstrukcji.